

Trediedel tjener 6 Kr., og de to Trediedele have ingen Ting at bestille, saa det er blot en Ombytning af Værdier, der finder Sted her. Naar vi nu dernæst komme til at tale om, at det er Staten, der skulde indlade sig paa Hjælp til Kommunen, er det for saa vidt ens, enten vi tale om Kommunen eller Staten; det er i hvert Tilfælde Statteborgerne, der er Tale om. Men det er endnu videre-gaaende, naar det er Staten, der skal give Hjælp, end naar det er Kommunen. Naar Staten først begynder med den Sort Foretagender, vil der komme ubegrænsede Krav til den. Her til Kjøbenhavns Kommune bydes der i dette Dieblit 4 Mill. Kr. Kjøbenhavn udgjør $\frac{1}{3}$ af Landets Befolkning. De andre Landsdele ville selvfølgelig komme med andre lignende Krav, ja de ere allerede reiste i det andet Thing. Hvorfor skulde de ikke have lige saa meget som Kjøbenhavn? Saa bliver det otte Gange saa meget; nu er Kjøbenhavns Kommune den rigeste Kommune i Landet, og giver man den rigeste Kommune 4 Mill., er det ikke i sin Orden, at de andre Kommuner kun faae 32 Mill. Kr.; de maa naturligvis have meget mere. Man har tidligere ikke været saa villig til at lade Staten yde Hjælp. Naar jeg taler om Statshjælp, skaar jeg ingenlunde paa det Standpunkt, at Staten aldrig skal kunne træde til ved den Slags Foretagender — der er Andre, der mene, at det er absolut forkasteligt; jeg har den Tro, at naar man kan finde de rette Former, kan Staten forvare at træde til. Jeg har selv, da den Forening blev stiftet, som jeg talte om, været med til at andrage hos Folkethingets Finantsudvalg — det var i 1872 — om der ikke maatte blive overladt denne Forening nogle Grunde i Nyboder, hvor den Gang Huse bleve revne ned og Grundene solgte ved Auktion. Vi bad ikke om at faae dem forærede, vi bad egentlig heller ikke om at faae dem tilnærmelsesvis forærede, vi have altid været vilige til at betale omtrent, hvad de kostede, vi bad blot om, at man i Stedet for at bortauktionere dem vilde sælge os et Par Smaagrunde til en nogenlunde passende Betaling. Men Finantsudvalget — hvor endnu til Dels de samme Mænd sidde som den Gang, i alt Fald de, der have den væsentligste Indflydelse — var enigt om at svare ganske kort: Det kan ikke gaa, Staten har ikke med denne Sag at gjøre, det er ikke nogen Statsag. Nu have Liberne forandret sig, nu mener man, at det er en Statsag, som jeg paa den Tid mente, at det tilbørlig burde være. Som sagt, jeg mener, at Staten kan ganske vist træde støttende til, naar Spørgsmaalet er vel over-

veiet, men det er er ganske vist et helt andet Standpunkt, der i Dieblittet indtages. Saa meget er klart, at saa ubestemt som det er for Kjøbenhavns Kommune at gaa ind paa Forslaget, som det foreligger, lige-saa vanskeligt er det blot at formulere den Tante hen i Luften — om jeg saa maa sige — at vi samthkke i, at Staten offerer saa og saa mange Millioner eller byder saa og saa mange Millioner til Kjøbenhavns Kommune paa de Vilkaar, som Staten eller Finantsministeren og Kjøbenhavns Kommune kunne blive enige om. Thi naar vi ere enige om den ene Ting, at disse Formaal, saa smukke de end ere, ere overordentlig vanskelige at gennemføre, og at det skulde drøftes overordentlig dybt og indgaaende, hvorledes man bedst skal træde op, gaar det ikke an at give Finantsministeren — jeg tror, jeg tør sige — en Blankokredit til at gjøre, hvad han vil. Det er netop det, der er det Vanskelige. Vi ville gjerne hen til Maalet, men vi kunne ikke tillade, at andre saadan uden at spørge os, bruge vore Penge til at gjøre, hvad de selv ville, for at naae et Maal, som jeg slet ikke tror naaes derved. Det tør jeg vel slaa fast med Hensyn til det foreliggende Forslag, at Arbejdsløsheden vil ikke blive afhjulpen ved det, i alt Fald ikke i de første Aar, — vi tør vel haabe, at den nuværende Arbejdsløshed kun er en forbigaaende Tilstand. — a t disse Nedrivninger for saa vidt det er enkelte Bygninger og Kvarterer, der skal nedrives, vil fordrive Arbejderbefolkningen fra de Steder, hvor den nu er nødt til at være for at faae Erhverv, at Gjenmæbrydninger til Gader er en Ting, som næppe paa nogen som helst Maade vedkommer Staten, a t Opsørelsen af Arbejderkolonier ikke vil være til Gavn for Arbejderbefolkningen, og at Opsørelsen ved Hjælp af Stat og Kommune vil være en fuldstændig Indgriben, en hel Forandring i det System, man hidtil har fulgt, og, som jeg tror, en fuldstændig Odelæggelse ogsaa for Arbejderne selv, fordi den Hjælp, de have havt ved, at private Folk have bygget, vil blive berøvet dem, og de mange Smaafolk, — thi det er i Virkeligheden tidt Smaafolk, som bygger — ville miste den Smule, de have, og som de have sat i Bygningerne. Disse ville under Konkurrencen med Staten tabe i Værdi, og disse Smaafolk, disse smaa Haandværkere, som i Reglen i Bygningerne have nogle sidste Prioriteter, fordi de have faaet Noget til Gode ved Opsørelsen af Bygningerne, ville efterhaanden se deres Prioriteter forsvinde. Hvis man vilde gaa ind paa disse Forhold, saa tror jeg rigtignok,